

ANNUAL EXAMINATION- 2015-16

SUB: Sanskrit

Class : VIII

Time : 3 Hrs.

MM: 100

नोट: सभी प्रश्न अनिवार्य हैं—

प्र.1 सही विकल्प छाँटकर लिखिए।

1. कार्य क्षेत्रे

क. तरणीयम् ख. त्वरणीयम् ग. वदनीयम् घ. स्मरणीयम्

2. गुरुत्वाकर्षणस्य सिद्धान्तः प्रतिषादित ।

क. आदित्यदासेन ख. आर्यभट्टेन ग. वराहमिहिरेण घ. मोहनदासेन

3. वसन्तपंचमी पर्व भवति ।

क. फाल्गुनमासे ख. माघमासे ग. चैत्रमासे घ. कार्तिकमासे

4. अहिल्याबाई इत्यस्याः पत्युः नाम आसीत् ।

क. दामोदररपवः ख. खण्डेराव ग. कृष्णरावः घ. श्यामरावः

5. सर्वः पश्यतु ।

क. दूरदर्शनम् ख. कार्याणि ग. अभद्राणि घ. भद्राणि

प्र.2 रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए।

प्रकृतिहिताय, रामकृष्णपरमहंसं, मेकलसुता, शीलं, एकादशवर्षाणि

1. नर्मदायाः अपरं नाम अस्ति ।

2. सर्वत्र वैधनम् ।

3. प्रवर्ततां पाथिवः ।

4. चित्रकूटे रामचन्द्रः यावत् निवासं कृतवान् ।

5. स्वामिविवेकानन्दस्य गुरुः आसीत् ।

प्र.3 निम्नांकित का हिन्दी में अनुवाद कीजिए।

1. मध्यप्रदेशस्य सतनामण्डले विन्ध्यपर्वत मालायाः मध्ये नैसर्गिकेऽतिरमणीये विस्तृते क्षेत्रे तीर्थस्थलं चित्रकूटं स्थितम् अस्ति। इदं स्थलं नगर कोलाहलरहितं प्राकृतिकसौन्दर्यसम्पन्नम् अस्ति। अत्र आगमनेन दशनेन च सहजतया आनन्दनुभूतिः जायते। चित्रकूटे सद्यनानि बनानि सन्ति, अत्र कल-कलनादपूरिताः निर्झयः अपि वर्तन्ते। सर्वत्र हरीतिमा राजते।
2. माघमासस्य शुक्लपक्षस्य पञ्चम्यां तिथौ ऋतुराजवसन्तस्य आगमन सूचना भवति। वसन्तपञ्चमी श्री पञ्चमी नामनाअपि ज्ञायते। अस्मिन् समये प्रकृतैः सौन्दर्य चरमोत्कर्ष प्राप्नोति। सर्वत्र रमणीयतायाः दर्शनं भवति। वृक्षेषु नूतनकिसलयरागः राजते। क्षेत्रेषु सर्षपपुष्पाणां सुषमा पीतिमा च मनोहारिणी दृश्यते। आम्रेषु मंजरी परितः भृमन्तः भ्रमराः दृश्यन्ते।

प्र.4 निम्नांकित प्रश्नों के उत्तर एक शब्द में दीजिए। (कोई 5)

1. कस्मिन् मासे गणतन्त्रदिवसः भवति?
2. विद्या कीदृशी भवेत्?
3. विषपानं कः कृतवान्?
4. चन्द्रशेखरस्य पितुः नाम किम्?
5. सन्देशः केन माध्यमेन प्राप्तः?
6. अहिल्यायाः जन्मग्रामः कः?

प्र.5 निम्नांकित के एक वाक्य में उत्तर दीजिये।

1. कुत्र चरणीयम्?
2. गुणेषु कः करणीयः?
3. यूनां प्रेरकः पथप्रदर्शकश्च कः?
4. चित्रकूटे कः विश्वविद्यालयः अस्ति?
5. विक्रमादित्यस्य ध्येयवाक्य अस्ति?

6. का शीतलवाहिनी का?

प्र.6 निम्नलिखित श्लोकों के अर्थ लिखिए।

1. अयं निजः परावेति गणना लघुचेतसाम्।

उदारचरितानां तु वसुधैवकुटुम्बकम्।।

2. उदये सविता तामृस्ताम्र एवास्तमेति च।

सम्फतौ च विपत्रौ च महतामेकरूपता।।

प्र.7 अपनी पाठ्य पुस्तक से याद किये दो श्लोक लिखिए जो इस प्रश्न पत्र में न आये हों।

प्र.8 सूक्तियों के अर्थ हिन्दी में लिखिए।

1. विद्वान सर्वत्र पूज्यते?

2. हितं मनोहारि च दुलभं वचः।

3. नास्ति ज्ञानात् परं सुखम्।

प्र.9 निर्देशानुसार कीजिए—

1. विभक्ति लिखिए तीनों वचनों में।

क. बालक—प्रथमा ख. मातृ—द्वितीया ग. राजन्—षष्ठी

2. धातु रूप लिखिए।

क. वद्—लटलकारः (वर्तमान कालः) प्रथम पुरुषः

ख. सेव्— लृटलकारः (भविष्यकालः) मध्यमपुरुषः

ग. लिख्— लङ्.लकारः (भूतकालः) उत्तमपुरुषः

3. असुद्ध वाक्यों को शुद्ध करके लिखिए।

क. सः पुस्तकं पठसि ख. छात्रः फलं खादामि। ग. गीता बालकं भोजनं ददाति।

4. संधि विच्छेद करिये।

क. विद्यालयः ख. सज्जनः ग. नमस्ते।

5. समास विग्रह करिये।

क. राजपुत्रः ख. महापुरुषः ग. पितरौ

6. संख्याओं को हिन्दी में लिखिए।

28, 36, 41, 46

प्र.10 आवेदन पत्र को उचित शब्दों के द्वारा पूरा कीजिये—

पीड़ितः, अवकाशं, निवेदनम्, अद्य, आगन्तु

सेवायाम्,

महोदयः,

विदमंअस्ति यत् अहम्शीतज्वरेणअस्मि।

अत एव विद्यालयम् न शक्नोमि? अतः एकदिवसीयम्स्वीकरोतु।

दिनाङ्क

भवतः आज्ञाकारी शिष्यः

अ, ब, स

अष्टम कक्षा

प्र.11 किसी एक विषय पर दस वाक्यों में निबंध लिखिए।

1. पुस्तकम्

2. विद्यालय

3. धेनूः

प्र.12 प्रश्नवाचक बनाइये।